

19.6.2007

Dnro 2793/4/05

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Jukka Lindstedt

Esittelijä: Esittelijäneuvos Eero Kallio

BODOM-JUTTUA ARVOSTELLEN SYYTTÄJÄN SANANVAPAAUS

1

KANTELU

Kantelija (kihlakunnansyyttäjä) arvosteli 19.9.2005 eduskunnan oikeusasiamiehelle osoittamassaan kirjoituksessa apulaisvaltakunnansyyttäjän ja valtiosyyttäjän A:n menettelyä. Kihlakunnansyyttäjä toimi tuolloin Jyväskylän kihlakunnansyyttäjänviraston kihlakunnansyyttäjänä. Kihlakunnansyyttäjä kertoi, että apulaisvaltakunnansyyttäjä ja valtiosyyttäjä A olivat pyytäneet 9.9.2005 päivätyllä kirjeellään kihlakunnansyyttäjältä selvitystä siitä, miksi kihlakunnansyyttäjä oli katsonut tarkoituksenmukaiseksi osallistua julkiseen keskusteluun ja puuttua vireillä olevaan oikeudenkäyntiin, johon kihlakunnansyyttäjällä ei selvityspyynnön mukaan ollut virkansa kautta mitään yhteyttä.

Kihlakunnansyyttäjä katsoi selvityspyynnön loukanneen hänen sananvapauttaan ja oikeuttaan osallistua oikeudelliseen keskusteluun. Kihlakunnansyyttäjä pyysi oikeusasiamiestä seuraamaan myös syyttäjälaitoksessa käytävää keskustelua ja tulevia nimityksiä sekä erityisesti kiinnittämään huomiota siihen, ettei ihmisoikeuksien puolustamisesta aiheudu haittaa virallisille syyttäjille tulevissa nimityksissä tai muissa yhteyksissä.

- - -

3

RATKAISU

3.1

Tapahtumat

Apulaisvaltakunnansyyttäjä ja valtiosyyttäjä A esittelijänä lähettivät silloiselle kihlakunnansyyttäjälle 9.9.2005 päivätyyn kirjeeseen, jossa otsikkona oli "Esiintymisenne televisiossa A-Talk -ohjelmassa 7.9.2005" ja alempana "Selvityspyyntö". Kirjeessä todetaan, että kihlakunnansyyttäjä oli kirjoittanut Bodom-oikeudenkäyntiin liittyvän mielipidekirjoituksen Iltalehden 5.9.2005 julkaisemaan numeroon ja että hän oli antanut samasta asiasta haastattelun televisiotoimittajalle A-Talk-keskusteluohjelmassa, joka lähetettiin 7.9.2005 Yleisradion TV 1 -kanavalla.

Edelleen selvityspyynnössä todetaan, että kihlakunnansyyttäjä lausui näissä yhteyksissä kihlakunnansyyttäjänä käsityksiään muun muassa oikeudenkäynnin tarpeellisuudesta, syyttäjän toiminnasta ja näytön arvioinnista.

Apulaisvaltakunnansyyttäjä ja valtiosyyttäjä A pyysivät kihlakunnansyyttäjältä selvitystä siitä, miksi hän katsoi tarkoituksenmukaiseksi puuttua käräjäoikeudessa vireillä olevaan asiaan, jonka käsittelyyn hänellä ei virkansa kautta ollut mitään yhteyttä. Selvitys pyydettiin toimittamaan Valtakunnansyyttäjänvirastoon 19.9.2005 mennessä.

Kihlakunnansyyttäjä n edellä mainittu kirjoitus julkaistiin Iltalehdessä otsikolla "Bodom-farssi ja teatterikriitikot". Mieliopidekirjoituksen kirjoittajaksi oli merkitty " - - - , varatuomari, nimismies, Jyväskylä". Kirjoituksessa todetaan muun muassa seuraavaa: "On erikoista, että syyttäjälaitos on lähtenyt näytösoikeudenkäyntiin kahden syyttäjän voimin. Tämä antaa valitettavan virheellisen kuvan ylityöllistetyistä ja alipalkatusta syyttäjälaitoksesta. Kyse on epäilystä henkirikoksesta. Näitä syyttäjät ympäri maan hoitavat päivätyönään. Jos teatterin pystyttäminen on nähty tarpeellisena, voi kysyä, miksi valtakunnansyyttäjän virasto ei tätä hoida." Kirjoituksen seuraavassa kappaleessa todetaan: "Oikeuslaitoksemme on vakavia puutteita. Ei vähiten sen kyvyssä puolustaa syyttömiä. Hetkin näyttää ikävästi siltä, että kun innokas poliisi mellastaa, niin syyttäjät jatkavat. Valtakunnansyyttäjä oli Supon nuorassa Rusi-tutkinnassa, eikä ryhtiä Supolle ole saatu tämän jälkeenkään. Rohkeus puuttui nytkin pistää piste tarpeettomalle rikostutkinnalle." Kihlakunnansyyttäjä käsittelee kirjoituksessaan Bodom- ja Rusi-juttuihin viitaten jonkin verran myös laajemman oikeuspoliittisen keskustelun puuttumista lakimieskunnan keskuudessa.

Ylen A-Talk-ohjelmassa oli 7.9.2005 kaksi noin minuutin pituista inserttiä, joissa haastateltiin kihlakunnansyyttäjää. TV-ruudussa oli kuvatekstinä " - - - , varatuomari, kihlakunnansyyttäjä, Jyväskylä". Kihlakunnansyyttäjä totesi insertissä muun muassa seuraavaa: "Bodom on täydellinen farssi, samalla tavalla kuin taannoinen tohtori Alpo Rusiin kohdistunut täysin perusteeton rikosepäily. Ei Nils Gustafssonilla ole minkäänlaisia mahdollisuuksia tässä saada oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä osakseen." Toisen insertin lopussa kihlakunnansyyttäjä totesi "Ei tällä näytöllä tässä maassa kukaan tuomari syylliseksi epäiltyä elinkautiseen vankeuteen tuomitse. Syytteet tulee hylätä".

Apulaisvaltakunnansyyttäjä ja valtiosyyttäjä A lähettivät 28.9.2005 kihlakunnansyyttäjälle kirjeen, jossa he totesivat, että kihlakunnansyyttäjä oli julkisuudessa arvostellut voimakkein sanakääntein viranomaisten toimintaa Bodom-oikeudenkäynnissä. Apulaisvaltakunnansyyttäjä ja valtiosyyttäjä A totesivat kirjeessä, että kihlakunnansyyttäjä oli häneltä pyydettyssä selvityksessä käsitellyt sananvapautta ja syyttäjän oikeutta lausua mielipiteensä. Apulaisvaltakunnansyyttäjä ja valtiosyyttäjä A ilmoittivat käsityksensä kihlakunnansyyttäjälle, että syyttäjäkollegoiden virkatointien julkinen arvostelu tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa ei ole omiaan edistämään syyttäjäkunnan ammatillista yhteenkuuluvuutta eikä syyttäjälaitoksen arvojen toteutumista. Menettely ei ole myöskään hyvän syyttäjätavan mukaista, sillä syyttäjän ei tule käydä oikeutta tuomioistuimen rinnalla julkisuudessa. Apulaisvaltakunnansyyttäjä ja valtiosyyttäjä A pitivät tärkeänä, että kaikki syyttäjät vaalisivat kohdaltaan asioiden käsittelyrauhaa tuomioistuimissa.

Edelleen apulaisvaltakunnansyyttäjä ja valtiosyyttäjä A totesivat kirjeessään, että sananvapaus perusoikeutena sallii sinänsä enemmän kuin hyvän

syyttäjätavan vaatimukset. Jos hyvän syyttäjätavan vaatimuksia on rikottu, valtakunnansyyttäjän oikeutena ja velvollisuutena on antaa ohjausta syyttäjille.

3.2

Säännöksistä

Perustuslain 12 §:n mukaan jokaisella on sananvapaus. Sananvapauteen sisältyy oikeus ilmaista, julkistaa ja vastaanottaa tietoja, mielipiteitä ja muita viestejä kenenkään estämättä. Tarkempia säännöksiä sananvapauden käyttämisestä annetaan lailla.

Valtion virkamieslain 14 §:n mukaan virkamiehen on käyttäydyttävä asemansa ja tehtäviensä edellyttämällä tavalla.

Yleisistä syyttäjistä annetun lain 4 §:n mukaan valtakunnansyyttäjän tehtävänä on muun muassa syyttäjätötoiminnan yleinen johtaminen ja kehittäminen sekä syyttäjien valvonta. Saman lain 10 §:n mukaan valtakunnansyyttäjä on kaikkien yleisten syyttäjien esimies.

Sen lisäksi, mitä valtakunnansyyttäjän tehtävistä ja toimivallasta säädetään yleisistä syyttäjistä annetussa laissa, valtakunnansyyttäjän tulee valtakunnansyyttäjänvirastosta annetun asetuksen 1 §:n 2 momentin mukaan ylimpänä syyttäjänä edistää ja valvoa syyttäjätötoiminnan laillisuutta ja yhdenmukaisuutta sekä joutuisuutta, taloudellisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta.

Euroopan ihmisoikeussopimuksen 10 artiklassa todetaan sananvapaudesta seuraavaa:

1. Jokaisella on sananvapaus. Tämä oikeus sisältää vapauden pitää mielipiteitä sekä vastaanottaa ja levittää tietoja ja ajatuksia alueellisista rajoista riippumatta ja viranomaisiin siihen puuttumatta. Tämä artikla ei estä valtioita tekemästä radio-, televisio- ja elokuvayhtiöitä luvalla nvaraisiksi.

2. Koska näiden vapauksien käyttöön liittyy velvollisuuksia ja vastuuta, se voidaan asettaa sellaisten muodollisuuksien, ehtojen, rajoitusten ja rangaistusten alaiseksi, joista on säädetty laissa ja jotka ovat välttämättömiä demokraattisessa yhteiskunnassa kansallisen turvallisuuden, alueellisen koskemattomuuden tai yleisen turvallisuuden vuoksi, epäjärjestyksen tai rikollisuuden estämiseksi, terveyden tai moraalin suojaamiseksi, muiden henkilöiden maineen tai oikeuksien turvaamiseksi, luottamuksellisten tietojen paljastumisen estämiseksi, tai tuomioistuinten arvovallan ja puolueettomuuden varmistamiseksi.

3.3

Lausunnon antaminen selvityspyyntöön

Selvityspyynnössä 13.10.2005 valtakunnansyyttäjälle varattiin tilaisuus antaa lausuntonsa asiassa. Valtakunnansyyttäjä ei tätä tilaisuutta käyttänyt, vaan lausunnon antoi valtiosyyttäjä B.

Kihlakunnansyyttäjä arvosteli vastineessaan Valtakunnansyyttäjänviraston menettelyä. Hänen mukaansa olisi ollut perusteltua, että asiassa, jossa on kysymys syyttäjän esimiesvirastoon kohdistamasta poikkeuksellisen

voimakkaasta arvostelusta, lausunnon olisi antanut valtakunnansyyttäjä. Kihlakunnansyyttäjä viittasi vastineessaan myös valtiosyyttäjä B:n mahdolliseen jääviyteen lausua viraston kannanottoa kihlakunnansyyttäjän mielipiteestä.

Asian perinpohjaiseksi selvittämiseksi pyysin Valtakunnansyyttäjänvirastosta selvitystä kihlakunnansyyttäjän esiin ottamiin seikkoihin.

Valtakunnansyyttäjä totesi selvityksessään, että hän oli seurantakäyntinsä yhteydessä 26.10.2005 keskustellut perusteellisesti kantelussa puheena olevasta asiasta kihlakunnansyyttäjän kanssa. Valtakunnansyyttäjän käsityksen mukaan kokonaistilanne ja Espoon syyttäjien asemakin vaativat tätä keskustelua. Valtakunnansyyttäjä kertoo olleensa keskustelun jälkeen siinä vakaassa käsityksessä, että kihlakunnansyyttäjä ymmärsi ristiriidan menettelynsä ja syyttäjälaitoksen arvojen välillä sekä valtakunnansyyttäjän ratkaisun perusteet. Valtakunnansyyttäjä kertoo olettaneensa, että syyttäjälaitoksen johdon ja kihlakunnansyyttäjän välit olivat tämän jälkeen kunnossa ja että kihlakunnansyyttäjä oli jälleen motivoitunut syyttäjän tehtäväänsä. Valtakunnansyyttäjän mukaan ei ollut sopivaa, että hän olisi luottamuksellisen keskustelun jälkeen antanut kihlakunnansyyttäjän menettelystä lausunnon, joka olisi sisältänyt negatiivisia seikkoja kihlakunnansyyttäjältä.

Valtiosyyttäjä B katsoo, ettei hän ole tullut asiassa esteelliseksi sen takia, että kihlakunnansyyttäjä on aikaisemmin arvostellut valtiosyyttäjä B:n virkatoimia, muun muassa syyteharkintaratkaisua niin sanotussa Rusin asiassa.

Yleensä viraston lausunnon oikeusasiamiehelle antaa virkatoimen tehneen virkamiehen esimies. On sinänsä poikkeuksellista, että alempi virkamies antaa viraston puolesta lausunnon esimiehensä menettelystä. Tässä tapauksessa näin on menetelty. Ymmärrän menettelyn herättäneen kihlakunnansyyttäjässä kummastusta. Tässä tapauksessa menettelylle on ollut hyväksyttävät perusteet. Korostan myös sitä, että en edes pyytänyt viraston päällikön lausuntoa, vaan varasin hänelle tilaisuuden lausua asiasta. Valtiosyyttäjä B ei ole käsitykseni mukaan ollut esteellinen antamaan asiassa lausuntoa.

3.4

Apulaisvaltakunnansyyttäjän ja valtiosyyttäjä A:n menettely

Tässä arvioinnissa on keskeisesti kysymys siitä, loukkasivatko apulaisvaltakunnansyyttäjä ja valtiosyyttäjä A menettelyllään kihlakunnansyyttäjän sananvapautta.

Asian tarkastelussa on otettava huomioon perustuslaissa turvattu sananvapaus, virkamiehen velvollisuuksia ja käyttäytymistä koskevat velvoitteet sekä myös valtakunnansyyttäjän tehtävät syyttäjälaitoksen johtamisessa, kehittämisessä ja syyttäjien valvonnassa.

Virkamiehellä on lähtökohtaisesti samat perusoikeudet kuin muillakin. Virkamiehen perusoikeuksia voidaan rajoittaa vain lain tasoisilla säännöksillä.

Perustuslain 12 § sisältää vapauden ilmaista mielipiteensä sekä oikeuden julkaista tai muuten levittää mielipiteensä. Virkamiehen kohdalla

sananvapautta määritettäessä on kysymys sananvapautta korostavan perustuslain 12 §:n pääsäännön ja yleisten virkavelvollisuuksien yhteensovittamisesta. Virkamieslain sisältämistä yleisistä virkavelvollisuuksista, kuten erityisesti vaitiolovelvollisuudesta, käyttäytymistä ohjaavasta velvollisuudesta ja virantoimitusvelvollisuudesta on katsottu aiheutuvan rajoituksia virkamiehen sananvapauteen. Kaksi ensiksi mainittua rajoitusta ulottuu myös virantoimituksen ulkopuolelle.

Oikeuskäytännössä ja oikeuskirjallisuudessa sananvapauden rajoja on tarkennettu erityisesti asiallisuusvaatimuksella. Asianmukaisuuden vaatimus ei kuitenkaan estä viranomaistoiminnan ankaraakaan arvostelua sillä perusteella, että kritiikki olisi julkisen edun vastaista. Epäasianmukaista saattaa sen sijaan olla arvostelu, jonka nimenomaisena tarkoituksena on julkisyhteisön vahingoittaminen (näin Bruun – Mäenpää – Tuori: Virkamiesten oikeusasema s. 110–111).

Virkamieheltä on edellytetty asiallista käyttäytymistä ja mielipiteen ilmaisua myös viranhoidon ulkopuolella. Virkamiehen julkisuudessa esittämien seikkojen tulee vastata tosiasioita. Vääristelevät ja yksipuoliset kannanotot eivät ole asiallisia. Ne saattavat rikkoa sananvapauden rajoja. Virkamiehen kannanottoja tarkasteltaessa voidaan kiinnittää huomiota myös kannanoton sopivuuteen. Esimerkiksi viraston toiminnan vahingoittamiseen tähtäävä sanankäyttö saattaa olla ristiriidassa käyttäytymistä ohjaavan virkavelvollisuuden kanssa. Sopimatonta on myös toista työntekijää loukkaava kielenkäyttö. (Näin esim. Seppo Koskinen – Heikki Kulla: Virkamiesoikeuden perusteet s. 116.)

Virkamiehen sananvapautta arvioitaessa on merkitystä myös virkamiehen virka-asemalla ja sillä, missä ominaisuudessa kannanotto on annettu. Jos se on annettu yksityishenkilönä, sananvapauden rajoitukset ovat lievimmillään.

Esillä olevassa tapauksessa on mahdollista, että kihlakunnansyyttäjä n tarkoituksena oli lausua mielipiteensä yksityishenkilönä. Kihlakunnansyyttäjä n tarkoituksesta huolimatta hänen kannanotoillaan voidaan katsoa olevan liittymäkohtia hänen virkaansa kihlakunnansyyttäjänä. Iltalehdessä julkaistussa kirjoituksessa laatijaksi on merkitty "- - -, varatuomari, nimismies, Jyväskylä". A-talkin insertissä oli teksti "- - -, varatuomari, kihlakunnansyyttäjä, Jyväskylä". Etenkin jälkimmäinen teksti kytkee kihlakunnansyyttäjä n suoraan omaan virkaansa. Insertistä tulee katsojalle epäilemättä käsitys, että puhuja esittää näkemyksensä toisena syyttäjänä ja edustaa omalta osaltaan syyttäjä laitosta.

Eduskunnan oikeusasiamies on puuttunut virkamiesten kirjoitteluun silloinkin, kun kirjoitukset on tehty virantoimituksen ulkopuolella. Näin tapahtui esimerkiksi oikeusasiamies Lauri Lehtimajan 31.12.1999 antamassa päätöksessä (dnrot 1261/4/96, 1905/4/98 ja 909/2/99), jossa oikeusasiamies antoi poliisille huomautuksen rasistisista kirjoituksista. Kihlakunnansyyttäjä n tapauksessa ei ole kysymys tällaisesta menettelystä. Hänen kirjoituksensa eivät sisällä myöskään mitään sellaisia seikkoja, joiden takia oikeusasiamiehen tulisi laillisuusvalvojana puuttua niihin.

Myös Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on eräissä ratkaisuisaan ottanut kantaa virkamiehen sananvapauden rajoihin ihmisoikeussopimuksen 10 artiklan rikkomisen kannalta. Esimerkiksi tapauksessa Wille v. Liechtenstein

korkeimman hallinto-oikeuden määrääjäksi nimitetty presidentti oli valtiosääntöoikeutta koskevalla luennolla esittänyt tulkintoja ylimpien valtioelinten toimivaltasuhteista tietyssä tilanteessa. Liechtensteinin ruhtinas lähetti hänelle moitekirjeen, jossa ruhtinas uhkasi olla nimittämättä presidenttiä seuraavaksi määrääjäksi. Ihmisoikeustuomioistuin katsoi, että moitekirjeen lähettämällä ja sen sisältämällä uhkauksella oli rikottu korkeimman hallinto-oikeuden presidentin sananvapautta.

Ilta-lehdessä julkaistun mielipidekirjoituksen kirjoittajaksi oli merkitty "- - - , varatuomari, nimismies, Jyväskylä". On mahdollista tulkita, että kirjoitus on laadittu yksityishenkilönä. Toisaalta tätä vastaan puhuu se, että kirjoittajan toisena tittelinä on nimismies, joka yleisissä mielikuvissa yhdistyy tiettyyn virka-asemaan. Sen sijaan TV-ruudun kuvateksti "- - - , varatuomari, kihlakunnansyyttäjä, Jyväskylä" selkeästi puoltaa käsitystä virkamiehenä esitetystä mielipiteestä.

Apulaisvaltakunnansyyttäjä n puuttuminen kihlakunnansyyttäjä n toimiin on ollut lievä. Kihlakunnansyyttäjä ei ensinnäkään ole estetty kirjoittamasta mielipidekirjoituksiaan. Hän on voinut myöhemminkin kirjoittaa syyttäjälaitosta arvostelevia kirjoituksia (esimerkiksi Keskisuomalainen 20.1.2006). A-Talk-ohjelman haastattelussa kihlakunnansyyttäjä esiintyi kuvatekstin perusteella kihlakunnansyyttäjänä. Kihlakunnansyyttäjä n arvostelevat lausunnot ovat olleet keskeneräisen oikeudenkäynnin syyttäjiä kohtaan poikkeuksellisen kärjekkäitä. Kysymys ei ole ollut pelkästään oikeuspoliittiseksi keskusteluksi tulkittavista mielipiteen ilmaisuista. Kihlakunnansyyttäjän kannanotot sisältävät ilmaisuja, joiden perusteella asianomaisten syyttäjien ja myös Valtakunnansyyttäjänviraston virkamiesten arvostelukykyä ja jopa menettelyn lainmukaisuutta voitaisiin epäillä kyseenalaiseksi.

Asian tarkastelussa on otettava huomioon myös se, millä tavoin apulaisvaltakunnansyyttäjä ja valtiosyyttäjä A puuttuivat asiaan sen alkuvaiheessa. Ensimmäinen konkreettinen toimenpide oli selvityspyyntö, joka on sinänsä saattanut herättää kihlakunnansyyttäjässä ajatuksen, että häntä vastaan voidaan käynnistää kurinpitomenettely. Selvityspyyntö on tiukka mutta asiallinen.

Kihlakunnansyyttäjä n annettua selvityksensä apulaisvaltakunnansyyttäjä antoi valtiosyyttäjä A:n esittelemänä nopeasti ratkaisun, joka ilmoitettiin kihlakunnansyyttäjälle 28.9.2005 lähetetyssä kirjeessä. Kirjettä voidaan pitää esimiehen antamana ohjauksena ja huolestumisena siitä, että muut syyttäjät eivät alkaisi käydä julkisuudessa eräänlaista rinnakkaista oikeudenkäyntiä samaan aikaan kuin varsinainen oikeudenkäynti on vireillä.

Julkinen keskustelu oikeudellisista kysymyksistä on sinänsä myönteinen asia. Keskustelua on syytä ja suotavaa käydä myös ajankohtaisista kysymyksistä. Myös virkamiesten osallistumista tällaiseen keskusteluun on pidetty hyväksyttävänä. Median tehtävä oikeudenkäyntien seuraamisessa ja niiden uutisoimisessa on erittäin tärkeää. Käytännössä oikeuskäsittelyjen, tuomioiden ja päätösten laajempi seuraaminen ei ole mahdollista ilman median apua. Medialla on merkittävä tehtävä oikeussalien tapahtumien kertomisessa ja välittämisessä suurelle yleisölle. Tätä kautta voidaan toteuttaa myös oikeudenkäynnin julkisuutta.

Samalla on kuitenkin syntynyt toinen ilmiö, jota ei aina voida pitää pelkästään myönteisenä. Oikeudenkäyntiä on alettu käydä myös oikeussalin ja varsinaisen oikeudenkäynnin ulkopuolella, mediassa. On tapauksia, joissa jompikumpi tai joku oikeudenkäynnin osapuolista on pyrkinyt hyödyntämään mediaa ja näin jopa vaikuttamaan vastapuolen, syyttäjän tai tuomioistuimen toimiin. Virkamiesten osallistumista tällaiseen mediassa tapahtuvaan oikeudenkäyntiin on pidetty kielteisenä jopa silloin kun virkamies on ollut oikeudenkäynnin osapuoli. Esimerkiksi syyttäjät ovat yleensä pidättyneet lähtemästä mukaan julkiseen keskusteluun oikeudenkäynnin aikana. Syyttäjät ovat yleensä tyytyneet esittämään näkemyksensä itse oikeudenkäynnissä. Haastattelujen antaminen oikeudenkäynnin tapahtumista on tietenkin heidän harkinnassaan.

Kihlakunnansyyttäjän tapauksessa Valtakunnansyyttäjänvirasto on puuttunut ulkopuolisen syyttäjän sellaiseen toimintaan, jota on mahdollista pitää eräänlaisena rinnakkaisoikeudenkäyntinä, "trial by media". Apulaisvaltakunnansyyttäjän ja valtiosyyttäjä A:n kirje on suunnattu nimenomaan tähän osaan kihlakunnansyyttäjän menettelystä.

Valtakunnansyyttäjänviraston reagoiminen asiaan on ollut ymmärrettävää. Kirjeessä ei esitetty minkäänlaista uhkausta. Kysymys ei ole ollut kurinpitomenettelyn aloittamisesta, vaan käsityksen ilmaisemisesta kihlakunnansyyttäjän sopimattomasta esiintymisestä julkisuudessa ja työrauhan turvaamisesta vireillä olevassa asiassa toimiville syyttäjille. Puuttuminen on tapahtunut nimenomaan syyttäjälaitoksen näkökulmasta huolestuttavaksi koetussa tilanteessa. Voidaan kokea hämmentävänä, jos syyttäjät esittävät vireillä olevan oikeuskäsittelyn aikana julkisuudessa toisistaan poikkeavia näkemyksiä, vaikka heillä ei ole asian kanssa mitään tekemistä. Kysymyksessä on myös pitkälti esimiesviraston mielipiteen ilmaus ja valtakunnansyyttäjälle kuuluvan ohjauksen ja jopa ohjausvelvollisuuden toteuttaminen. On ymmärrettävää, että apulaisvaltakunnansyyttäjä ei tässä tilanteessa ilmaissut mielipidettään ja näkemystään kihlakunnansyyttäjän kannanotoista esimerkiksi julkisessa lehtikirjoituksessa, vaan suoraan kihlakunnansyyttäjälle lähetyssä kirjeessä.

Käsitykseni mukaan apulaisvaltakunnansyyttäjä ja valtiosyyttäjä A eivät ole toimineet lainvastaisesti, kun he lähettivät 28.9.2005 kihlakunnansyyttäjälle kirjeen ja ilmoittivat siinä syyttäjälaitoksen johdon käsityksen kihlakunnansyyttäjän menettelystä. He eivät ole käsitykseni mukaan myöskään loukanneet kantelijan sananvapautta.

3.5

Lopputoteamus

Valtakunnansyyttäjänviraston edustajat eivät ole menetelleet asiassa lainvastaisesti. Asia ei anna aihetta toimenpiteisiin.

- - -